

DR. VÉGH ÜGYVÉDI IRODA

Dr. Végh Sándor ügyvéd

Alkotmánybíróság
1015 Budapest, Donáti utca 35-45. sz.

Hiv. ügyszám: IV/880/2018.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/880-2/2018
Érkezett:	2018 JÚN 29.
Példány:	1
Melléklet:	1 db
Kezelőiroda:	<i>du</i>

Az Alkotmánybíróság Főtitkárától kapott tájékoztatóban foglaltak figyelembe vételével Kapusi István képviseletében előterjesztett alkotmányjogi panaszt a következő tartalommal tartom fenn:

I. rész

Alkotmányjogi panasz elterjesztése:

1./ Kapusi István [REDACTED] sz. alatti lakos képviseletében mellékelten csatolom az ügyvédi meghatalmazásomat és nevezett felperes jogi képviseletében a Kúria Kfv. IV. 37.582/2017/5. számú ítéletét érintően – amelyet Kapusi István felperes képviseletében 2018. 03. 22-én vettem át –, annak alaptörvény ellenessége megállapítása és megsemmisítési iránt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény – a továbbiakban Abtv. – 27. § rendelkezésére utalva, alkotmányjogi panaszt terjesztek elő az elsőfokú bíróság útján.

2./ Kérem, hogy az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, valamint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés téves megválaszolása miatt, az Abtv. 29. § rendelkezése alapján fogadja be.

Kérem továbbá, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság a Kúria IV. 37.582/2017/5 számú, a Debreceni Törvényszék 2.Kf.30.005/2017/4. számú és a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.634/2016/10. számú ítéleteinek alábbiakban megjelölt és kifejtett alaptörvény ellenességét állapítsa meg és az ítéleteket az Abtv. 43-ának megfelelően semmisítse meg.

Kinyilatkozom, hogy az előterjesztett alkotmányjogi panasz indítványommal összefüggésben nevem nyilvánosságra hozható. Mellékelem az ezzel kapcsolatos jognyilatkozatomat külön íven szövegezetten is.

II. rész

Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló tényállás:

3./ A felperes a Debreceni Törvényszék 2.Kf.30.005/2017/4. számú jogerős ítéletének a Pp. 270. § (1) bekezdésébe foglaltak alapján történő felülvizsgálatát kérte a Kúriától. A Kúria a Debreceni Törvényszék 2.Kf.30.005/2017/4. számú ítéletét hatályában fenntartotta és kötelezte a felperest a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségek megfizetésére.

A Kúria ítéletének indokolása, illetve az ítéletét megelőző eljárás fontosabb részei

4./ [redacted] eladó és a felperes vevő adásvételi szerződést kötött a hajdúböszörményi [redacted] hrsz. alatt felvett 39 ha 0638 nm alapterületű, 250,40 AK értékű, szántó művelési ágú ingatlan [redacted] ed illetőségére [redacted] Ft. vételár ellenében. A szerződés kifüggesztésre sor került, elővásárlási joggal élő nyilatkozat nem került benyújtásra.

5./ A helyi földbizottság jogkörében eljáró Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara Megyei Elnöksége (a továbbiakban: Agrárkamara) 2016 március 12. napján kelt állásfoglalásában nem támogatta a felperes számára az adásvételi szerződés jóváhagyását, mivel a szerződésnek az értékelt féllel való létrejötte nem járul hozzá a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Földforgalmi tv.) azon céljainak érvényesüléséhez, hogy a mezőgazdaságban a közepes mértékű agrárüzemek elterjedjenek, valamint a kisgazdaságok stabil működése és tovább fejlődésük biztosított legyen. A felperes magatartásával sorozatosan megsérti a helyi gazdálkodókat, károkozásaival megnehezítve az érintettek boldogulását.

6./ A felperes az Agrárkamara állásfoglalása ellen kifogást terjesztett elő, amelyet Hajdúböszörmény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete – 4220 Hajdúböszörmény, Bocskai tér 1. sz. - alperes 2016. július 4. napján kelt 192/2016. (VI. 30.) Z. Önk. számú határozatával bírált el és a felperes kifogását elutasította. Az alperes a határozata meghozatalát megelőzően bizonyítási eljárás keretében beszerezte azon iratokat, amelyek egyrészt a felperes mezei szabálysértései miatt történt szabálysértési felelősség megállapításokra vonatkoztak, másrészt állatok legeltetésével összefüggő birtokháborítások elkövetéseit igazolták. Az alperes a beszerezett iratok alapján törvényesnek találta az Agrárkamara eljárását és megalapozottnak azon állásfoglalását, miszerint a helyi gazdálkodói közösség érdekeinek érvényesülését sértik felperes állattartással kapcsolatos kifogásolt magatartásai. Az alperes határozata nem tartalmaz okfejtést arra vonatkozóan, hogy a felperes kifogásolt magatartásai és a mezőgazdaságban a közepes mértékű agrárüzemek elterjedjenek, valamint a kisgazdaságok stabil működése és tovább fejlődésük biztosítottágának feltételei megvalósulása hogyan függenek össze. Az alperes döntésénél a helyi gazdálkodók zavartalan

működésének felperes általi akadályozását jelölte figyelembe vett sérülő földpolitikai célként.

7./ A felperes az alperes határozatának felülvizsgálata iránt keresetet terjesztett elő alperes ellen, amely keresetet a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.634/2016/10. számú ítéletében bírált el.

A felperes keresetében – egyebek mellett – a Földforgalmi tv. 68. § (3) bekezdésének és a Földforgalmi tv. 24. § (2) bekezdésének egymáshoz való viszonyát, továbbá a jogszabályhelyeknek alperes általi értelmezését kifogásolta. A felperes jogértelmezésének lényege szerint a Földforgalmi tv. 24. § (2) bekezdése az állásfoglalás kiadásának legfontosabb feltételeit tartalmazza, és a törvényi felsorolás nem minősül taxációnak, egyéb értékelési szempontok is szóba jöhetnek, de ezeket kizárólag a Földforgalmi tv. 68. § (3) bekezdésnek előírásai szerint lehet figyelembe venni. A felperes álláspontja szerint a mezei szabálysértésekből, illetve birtokháborító magatartásokból nem következik a földtulajdonának megszerzhetőségéből való kizárhatóság. A felperes magatartásai földbirtok-politikai célok megvalósulását nem sértettek.

8./ A Hajdúböszörmény Város Önkormányzatának Képviselő Testülete alperesi ellenkérelmében a 192/2016. (VI.30.) Z. Önk. szám alatt hozott határozatát kérte hatályában megtartani és a felperes keresetét elutasítani. Ellenkérelmében indokoltan tartotta, hogy más gazdák zavarásával és károsodásával történő állattartást folytató felperes ne kapjon addig támogatást a földtulajdon szerzéséhez, amíg fel nem hagy az ilyen cselekményeivel.

9./ A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.634/2016/10. számú ítéletében a felperes keresetét elutasította. A bíróság álláspontja szerint a Földforgalmi tv. 68. § (3) bekezdése szerint a helyi földbizottságnak védeni kell a helyi gazdálkodói közösség érdekeit és annak érvényesítése érdekében földbirtok-politikai célokkal összhangban befolyásolja a földforgalmat. A felperes kifogásolt magatartásai a földterületek tulajdonosait és használóit akadályozzák az ingatlanok birtoklásában és használatában. A felperes évek óta visszatérően a helyi gazdálkodói közösség érdekeit sértő magatartást folytat, amelyből következően megalapozottan került sor a felperes által előterjesztett kifogás elutasítására.

10./ A felperes megítélése szerint a Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete jogértelmezési kérdések téves megítélése miatt megalapozatlan és törvénysértő volt, ellene fellebbezést jelentett be. A felperes fellebbezésében kifejtett jogi álláspontja a következő volt:

A Földforgalmi tv. 68. § (3) bekezdése a következőket írja elő a földbizottságok eljárására és állásfoglalásuk kialakítására:

A helyi földbizottság a település közigazgatási területén a törvény hatálya alá tartozó földek tulajdonjogának forgalmát a birtokviszonyok átláthatóságába spekulatív földszerzések megelőzése, az üzemszerű művelés alatt álló élet- és versenyképes, egységes birtoktagot képző fölbirtokok kialakítása és megőrzése, **a helyi gazdálkodói közösség érdekeinek érvényesítése érdekében a földbirtok-politikai célokkal összhangban** a 24. és 25. §-ban foglalt feladatának gyakorlásával befolyásolja.

A közigazgatási eljárásban abban a jogkérdésben kellett az Agrárkamara álláspontját támadó felperesi kifogás elbíráló alperesnek állást foglalnia, hogy birtokháborítást, illetve mezei szabálysértés elkövetőjét a földbizottság hatáskörében eljáró Agrárkamara kizárhatja-e termőföld tulajdonának megszerzése lehetőségéből, a helyi gazdálkodói közösség érdekei összhangban vannak-e valamilyen földpolitikai céllal.

A földbirtok-politikai célokat a Földforgalmi törvény preambuluma sorolja fel. Ezek között nevesítve van azon földbirtok-politikai cél, amelyhez a törvényhozó a földműves zavartalan mezőgazdasági termelésének folytathatóságát tette kapcsolódó földbirtok-politikai célnak. Ezen földbirtok-politikai cél törvényi szövegezése a következő: a birtokelaprózódások hátrányos következményei a mezőgazdaság tulajdoni szerkezetét ne terheljék, a földműves zavartalan mezőgazdasági termelést folytathasson. Más földbirtokpolitikai-célhoz a törvényalkotó nem rendelte hozzá a földműves zavartalan mezőgazdasági termelésének folytathatóságát. A felperes álláspontja szerint a földműves zavartalan mezőgazdasági termelésének folytathatósága egyedül és kizárólag a Földforgalmi tv. preambulumának utolsó franciabekezdésében megfogalmazott földbirtok-politikai célnál érvényesül és más földbirtokpolitikai-célokra nem.

A felperes ezen indokok alapján kért az elsőfokú ítélet megváltoztatását és keresetének való helyt adást a Debreceni Törvényszéktől, mint másodfokú bíróságtól.

11./ Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján történő helybenhagyását kérte.

12./ A Debreceni Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2017. május 4-én kelt 2.Kf.30.005/2017/4. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A Törvényszék ítéletében rögzítette, miszerint „a felperesen kívül a helyi gazdálkodóknak is joga van a Földforgalmi tv. preambulumban megfogalmazott zavartalan mezőgazdasági termelés folytatásához. Így a helyi gazdálkodók érdekeinek érvényesítése érdekében a Földforgalmi tv. 68. § (3) bekezdése alapján az szükséges vizsgálni az állásfoglalást kiadó földbizottságnak, hogy a tulajdont szerző magatartása, gazdálkodása nem sérti-e ezen elvet....A felperes jogellenes cselekményei alkalmasak arra, hogy mások jogszerű gazdálkodási tevékenységét zavarják....A felperesnek is a gazdálkodási tevékenysége során a helyi gazdálkodói közösség érdekeit, mások tulajdonjogát, birtokát szem előtt tartva kell eljárni...Felperes sorozatos jogsértő magatartása sérti a Földforgalmi tv.-ben meghatározott alapelveket, földbirtok-politikai célokat, és más gazdálkodók érdekeit, így módon az elsőfokú bíróság ennek alapján helytállóan rendelkezett a felperes keresetének az elutasításáról.”

13./ A felperes – eltérő jogértelmezése alapján - a Debreceni Törvényszék 2.Kf.30.005/2017/4. számú jogerős ítéletének felülvizsgálatát kérte a Kúriától.

A felperes felülvizsgálati kérelmének jogi indokai a következők voltak:

Az alperesnek és a határozatát elbíráló bíróságoknak a Földforgalmi törvény 68. § (3) bekezdésében foglalt földbirtok-politikai célok értelmezésével kapcsolatos álláspontja téves. Téves a földbirtok-politikai célokkal való összhang megítélése,

téves a Földforgalmi törvény preambulumban felsorolt földbirtok-politikai célok értelmezése, különösen az utolsó szakaszának - **„a birtokelaprózódások hátrányos következményei a mezőgazdaság tulajdoni szerkezetét ne terheljék, a földműves zavartalan mezőgazdasági termelést folytathasson”** –, mint deklarált földbirtok-politikai célnak az értelmezése.

A Földforgalmi törvény 68. § (3) bekezdése alapján a helyi gazdálkodói közösség érdekeinek érvényesítése kizárólag a földbirtok-politikai célokkal összhangban lehetséges. A földbirtok-politikai célokkal ellentétes helyi gazdálkodói közösségi érdeket sem a helyi földbizottság hatáskörében eljáró Agrárkamara, sem az Agrárkamara állásfoglalása ellen előterjesztett kifogást elbíráló Képviselő-testület nem támogathat. A törvényhelynek az „**összhangban**” kifejezése azt jelenti, hogy a helyi gazdálkodói közösség érdeke nem ronthatja le a földbirtok-politikai célok megvalósulását.

A fölbirtok-politikai célokat a Földforgalmi törvény preambuluma sorolja fel. Ezek között az utolsó szakasz – amely egyedül utal a földműveseket megillető zavartalan működésre - értelmezésével összefüggésben téves az alperes és az eljáró bíróságok jogértelmezése. A törvényhely szövege a következő: „- birtokelaprózódások hátrányos következményei a mezőgazdaság tulajdoni szerkezetét ne terheljék, a földműves zavartalan mezőgazdasági termelést folytathasson...”

A földműves zavartalan mezőgazdasági termelésének folytathatósága nem az alperes, illetve az eljáró bíróságok állítása szerint valósul meg a jogalkotói szándék szerint, hanem a birtokelaprózódások hátrányos következményei megakadályozásával.

Az alperes, és érvelését magáévá tevő bíróságok nyelvtani értelmezéssel próbálják meg a jogalkotó szándékot megkeresni és a szöveggörnyezetből kiragadja a „zavartalan mezőgazdasági termelés” kifejezést. A jogi szabályozás ezen értelmezési módja nem felel meg a kívánalmaknak, ugyanis a nyelvtani értelmezésen túl szöveggörnyezeti és logikai elemzésnek is alá kell vetni a kérdéses rendelkezést. A preambulumban ezen szakaszát megelőző rendelkezéseivel is össze kell vetni az utolsó szakasz rendelkezését, mert így van értelme azon elvárásnak, hogy a birtokelaprózódások ne zavarják a földműves zavartalan termeléshez való jogát.

A földműves termelését egyébként számtalan zavaró tényező befolyásolhatná, de ezek közül a jogalkotó egyet emel ki és helyez védelem alá, mégpedig a birtokelaprózódások negatív hatását. A földműves mezőgazdasági termelését zavaró egyéb magatartások megakadályozása nem földbirtok-politikai cél. A mezői szabálysértések zavarhatják a földműves mezőgazdasági termelését, zavarhatja továbbá a terményeinek eltulajdonítása, vagy a földműves személyét érintő tevőleges, vagy nem tevőleges támadás, egyéb magatartás is. Ezek mind jogellenes magatartások lehetnek, de nem minősülnek földbirtok-politikai célok megvalósulását akadályozó törvényben deklarált, védett helyzeteknek. Ezen további jogellenes magatartásokat szankcionálása nem a földbizottságok, a kifogást elbíráló képviselő testületek hatáskörébe tartoznak.

14./ Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet terjesztett elő, amelyben kérte a jogerős másodfokú ítélet hatályában tartását.

15./ A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el és azt megalapozatlannak találta, a Debreceni Törvényszék 2.Kf.30.005/2017/4. számú ítéletét a 2018. február 27-én hozott Kfv. IV. 37.582/2017/5. számú ítéletét hatályában fenntartotta.

A Kúria ítéletét részletesen indokolta. Az indokolás lényege a korábbi bírói ítéletek jogértelmezésén alapul. Az ítélet indoklása közül a felperes a elsődlegesen a 27. pontban kifejtett jogértelmezés emeli ki, amely a felperes által előterjesztett alkotmányjogi panasz megítélése körében bír legnagyobb relevanciával. Az ítélet indoklásának érintette része a következőket tartalmazza:

„A felperes felülvizsgálati kérelmében a földbitok-politikai célokat ugyancsak a Földforgalmi tv. preambulumból vezeti le. Megállapítható, hogy van olyan cél, ami a felperes szempontjával egybevághat, amilyen az általa fölhozott birtokelaprózódás hátrányos következményeinek kiküszöbölésére irányul. A Kúria álláspontja ezzel kapcsolatosan az, hogy a fentiek szerint meghatározott módon jogszerű mérlegelés keretei közé tartozik az egymással esetlegesen konkuráló földbirtokpolitikai szempontok közötti prioritások kialakítása, ami pedig a hatáskör gyakorlójának elvonhatatlan jogköre. Megállapítható, hogy az alperes határozata ennek tükrében sem sérti a Földforgalmi tv. 68. § (3) bekezdését.”

A Kúria ezen érvelése azt jelenti, hogy a Földforgalmi tv. preambulumban felsorolt valamennyi földbirtok-politikai célhoz hozzárendelhető megfelelő mérlegelési eljárás során a Földforgalmi tv. 68. § (3) bekezdés feltételrendszere alapján a Földforgalmi tv. preambulójának utolsó franci bekezdésében írt azon elvárás, hogy az egyes földbirtok-politikai cél megvalósulásával a földműves zavartalan mezőgazdasági termelést folytathasson, az az a földműves zavartalan mezőgazdasági termelés folytathatóságának biztosítása ott is alkalmazható, ahol ez a földbirtok-politikai célok megfogalmazásánál nevesítve nem lett.

III.

A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, a Debreceni Törvényszék és a Kúria ítéletei Altvény ellenességének jogi indokai:

16./

Az Alaptörvénynek az alkotmányjogi panasz elbírálása során figyelembe venni kért rendelkezéseit a következőkben adom meg. Alapvetően Kapusi István felperesnek a tisztességes eljáráshoz való joga sérült az által, hogy a jogvitában eljáró közigazgatási hatóság, illetve bíróságok nem jogot alkalmaztak, hanem jogot alkottak a felperes kérelmeinek elbírálása során. A következő elemzéssel be kívánom mutatni, hogy nem jogértelmezési kérdés megítélése, illetve felülvéleményezése az alkotmányjogi panasz esszenciája, hanem a döntéseknél az eljáró szervnek, illetve bíróságoknak a Földforgalmi törvény irányadó szövegében nem létező jogi normának a döntés indoklásában való alkalmazása. Törvény szövegében nem létező jogi norma alkalmazása nem minősül jogértelmezésnek, illetve jogalkalmazás, hanem jogalkotási technika.

a./ Kapusi István felperesnek a tisztességes eljáráshoz való jogának sérülését a következő alaptörvényi rendelkezések figyelmen kívül hagyása idézte elő:

Az Alaptörvény Alapvetés cím alatti résznek B. cikk (1) bekezdése a következőket tartalmazza:

„Magyarország független, demokratikus jogállam.”

A demokratikus jogállamban a hatalmi ágak szétválnak, azaz elkülönülve, egymást felügyelve működnek.

A **hatalmi ágak szétválasztása** a hatalommal való visszaélés intézményesített gátja. Szerepe, hogy az egyes önállóan gyakorolható, azonos szintű, más-más döntéshozói tisztségek körét, jogkörét és felhatalmazását elkülönítse egymástól, és biztosítsa az egymástól független kiválasztásukat és megbízásukat. Általában egy demokratikus alkotmányos alapelv szabályozza, mely szerint a törvényhozásnak (parlament, helyi önkormányzat), a közigazgatásnak, és az igazságszolgáltatásnak (alkotmánybíróság, a bírói szervek és az ügyészség) hatáskör tekintetében, intézményi és személyi vonatkozásban is el kell válnia egymástól.

.A hatalmi ágak szétválasztásából adódóan a bíróságok nem alkothatnak jogot, feladatuk a jogalkalmazás. Amennyiben a bíróság joghézagot jogalkotással próbál saját hatáskörében eljárva pótolni, ezen eljárása az alaptörvény felhívott rendelkezése alapján a demokratikusjogállamiságba ütköző magatartás.

Az tisztelt Alkotmánybíróság Főtitkárának okfejtését mérlegelve, véleményét tiszteletben tartva, de attól részben eltérve, e körben is fenntartom Kapusi István képviseletében előterjesztett alkotmányjogi panasz jogi indokolását, mert álláspontom szerint az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatának esetleges felülvizsgálatára és a kifejtett indokaim elfogadásával kiegészítésére megítélésem szerint a jelen ügy kapcsán a lehetőséget fenn kell tartani.

A jogállamiság alkotmányos követelménye sérül, ha valakinek a tisztességes eljáráshoz való joga az adott eljárás során nem biztosított.

Az Alaptörvény Szabadság és felelősség cím alatti részének I. cikk. (3) bekezdése értelmében:

„Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

Az alaptörvény ezen rendelkezése a hatalmi ágak szétválásának egyik megvalósulási módját jeleníti meg.

A hatalmi ágak szétválasztásából adódóan a bíróságok nem alkothatnak jogot, feladatuk a jogalkalmazás. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény

rendelkezik. A bíróságok jogértelmezését az Alaptörvény Állam című részének 28. cikke szabályozza.

28. cikk

„A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

A bíróságok a jogszabályok szövegét jogosultak értelmezni, de jogot nem alkothatnak a jogértelmezésük során.

Amennyiben az eljáró bíróságok a jogértelmezés során a jogszabályok szövegén túlterjeszkednek, ez által hatáskörökbe nem tartozó területre tévednek, amely sérti a hozzájuk forduló személyeknek a tisztességes eljáráshoz való jogát.

b./ A tisztességes eljáráshoz való jog Alaptörvényben való szabályozása

Az Alaptörvény Szabadság és felelősség cím alatti részének XXIV. cikk (1) bekezdése ugyan a közigazgatási hatósági eljárásra vonatkozik, de az alkotmányjogi panasszal érintett peres ügy egy közigazgatási hatósági eljárásban hozott határozat bíróság általi felülvizsgálatával függ össze, az Alaptörvény ide vonatkozó rendelkezését sérültnek tartom:

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

Ezen sérült elv elbírálásánál kérem figyelembe venni Alaptörvény Szabadság és felelősség cím alatti részének XXVIII. cikk (1) bekezdése előírásait is, amelyek az alább megjelölt okok sérültek:

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

Úgy a közigazgatási hatósági eljárásban, mint a bíróságok előtt folyó peres eljárásban sérült Kapusi Istvánnak a tisztességes eljáráshoz való joga az által, hogy olyan indokok alapján tagadták meg termőföld tulajdonjogának megszerzésének támogatását, amelyek nem jogszabályi előírás, hanem az eljáró közigazgatási hatóság, majd az eljáró bíróságok hatáskörébe nem tartozó jogalkotással létrehozott jogi normaszövegen, mint döntési indokon alapult.

c./ Az alkotmányjogi panasz igénybe vételének Alaptörvényben biztosított alapjai.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés értelmében:

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

Ezen Alaptörvényben biztosított jog alapján van lehetősége Kapusi Istvánnak a tisztelt Alkotmánybírósághoz fordulni, alkotmányjogi panaszt előterjeszteni.

Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve.

Az Alkotmánybíróság

c) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazott jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját;

d) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját;

Az Alkotmánybíróság a

d) pontban foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntést.

17./ A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak, a Debreceni Törvényszéknek és a Kúria ítéletének Alaptörvény ellenessége jogi indokainak, jogértelmezés helyett a jogalkotási technika alkalmazásának értelmező bemutatása

A Földforgalmi tv. preambuluma megfogalmazásánál a jogalkotó nevesítette azon földbirtok-politikai célt, amikor is a földműves zavartalan mezőgazdasági termelés folytathatóságának biztosítását földbirtok-politikai célként kívánta figyelembe venni.

Amennyiben a földműves zavartalan mezőgazdasági termelés folytathatóságának biztosítása valamennyi – a preambulom utolsó francia bekezdését megelőzően felsorolt – földbirtok-politikai célknál is figyelembe veendő tényező lenne, azaz a jogalkotó a preambulumban felsorolt valamennyi földbirtok-politikai cél esetén a földműves zavartalan mezőgazdasági termelés folytathatóságának biztosítását megkövetelte volna az adott földbirtok-politikai cél megvalósításának feltételeként, úgy ezen jogalkotói szándékot a törvényben elő kellett volna írnia és nem csak az utolsó francia bekezdésében – általánosításra okot nem adó megjegyzés nélkül - felhívnia.

Jogszabályi rendelkezés hiányában jogalkalmazás során nem lehet olyan törvényi szabályozáson túlnyúló következtetést levonni, hogy a földműves zavartalan mezőgazdasági termelése folytathatósága biztosításának elmaradása valamennyi földbirtok-politikai cél megvalósulását veszélyezteti. A jogalkalmazók nem vehetik át a jogalkotó hatáskörét.

Sem az állásfoglalást kiadó Agrárkamara, sem a kifogást elbíráló Képviselő-testület, sem az ügyben eljáró bíróság, sem a felülvizsgálati kérelmet elbíráló

Kúria nem veheti át a törvényalkotó feladatát, eljárása során nem alkothat jogot, a meglévő joganyagot pedig kizárólag az alaptörvénnyel összhangban értelmezheti, és a jogértelmezésének meg kell felelnie a józan észnek: amit a jogszabály nem tartalmaz, az nem jogi norma.

A Kúria a felülvizsgálati eljárásában hozott ítéletében nem jogot értelmezett, hanem jogot alkotott. Jogi normává tette, hogy a Földforgalmi tv. preambulumban felsorolt valamennyi földbitok-politikai célnak megvalósulását sértheti a földműves zavartalan mezőgazdasági termelés folytathatósága biztosítása feltelének elmaradása, illetve akadályozása.

A helyi gazdálkodói közösség érdekeinek érvényesítése, valamint a földműves zavartalan mezőgazdasági termelése folytathatóságának biztosítása kizárólag Földforgalmi tv. preambulójának francia utolsó bekezdésében nevesített földbirtok-politikai cél elérése esetében kerül összhangba, más esetekben nem.

A Földforgalmi törvény 68. § (3) bekezdése a következőket tartalmazza:

„A helyi földbizottság a település közigazgatási területén a törvény hatálya alá tartozó földek tulajdonjogának forgalmát a birtokviszonyok átláthatóságába spekulatív földszerezések megelőzése, az üzemszerű művelés alatt álló élet- és versenyképes, egységes birtoktagot képző fölbirtokok kialakítása és megőrzése, a helyi gazdálkodói közösség érdekeinek érvényesítése érdekében **a földbirtok-politikai célokkal összhangban** a 24. és 25. §-ban foglalt feladatának gyakorlásával befolyásolja.”

A Földforgalmi törvény preambuluma tartalmazza a földbirtokpolitikai célokat, amelynek szövege a következő:

„Az Országgyűlés abból a célból, hogy

- a falvak népességmegtartó képessége megújuljon, a lakosság városba áramlása mérséklődjön, és ezáltal a helyi népesség korösszetétele javuljon,
- a mezőgazdálkodás és az agrárszolgáltatások feltételeinek kedvezőbbé válása a korábbinál érzékelhetőbben járuljon hozzá a falvak jövedelemtermelő képességének erősödéséhez,
- a mezőgazdaságban termelt jövedelmeknek a vidékfejlesztési célok szolgálatában történő felhasználása lehetőleg a keletkezésük helyén segíthesse elő a foglalkoztatás bővülését,
- az agrártársadalom a vidéki családi közösségek termelési közösségként történő megszerveződése és a helyi vállalkozások gyarapodása révén tovább erősödjön,
- a mezőgazdaságban a közepes méretű agrárüzemek elterjedjenek, valamint a kis gazdaságok stabil működése és további fejlődésük biztosított legyen,
- a saját és közvetlen termelési és szolgáltatási munkavégzésen alapuló agrárgazdálkodás bővüljön,
- a földművesek részére az önfoglalkoztatás a korábbinál tágabb keretekben kínáljon valódi alternatívát - többek között - a helyi élelmiszer-kereskedelem

lehetőségeinek bővülésével, valamint a saját munkavégzésen alapuló és azt kiegészítő tevékenységek folytatásához, mint például a falusi vendéglátás, a kedvezőbb feltételek megteremtésével,

- fokozottabban előtérbe kerülhessenek a fenntartható földhasználattal való gazdálkodás feltételei, a termelés természeti feltételeinek (talaj, víz, élőhelyi közösségek) és a kultúrtáj védelmének szempontjai,

- a mező- és erdőgazdasági föld forgalma és a mező- és erdőgazdasági föld, mint a jelzálogjogon alapuló hitelezés biztosítója, a kialakuló új üzemi szervezetek működését hatékonyan elősegíthesse,

- élet- és versenyképes mezőgazdasági termelés folytatására alkalmas méretű földbirtokok jöjjenek létre,

- a birtokelaprózódások hátrányos következményei a mezőgazdaság tulajdoni szerkezetét ne terheljék, a földműves zavartalan mezőgazdasági termelést folytathasson,

a következő törvényt alkotja:”

A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak, és a Debreceni Törvényszéknek ítélete Kapusi István felperes magatartását értékelve, irányadó tényállásként azt állapította meg, hogy ezen magatartások akadályozzák, hogy az érintett földművesek zavartalan mezőgazdasági termelést folytathassanak.

Azt kellett ezen tényállási elem megállapítását követően a bíróságoknak vizsgálni, hogy az érintett földműveseknek a zavartalan mezőgazdasági termelés folytathatóságához való joga mely földbirtok politikai céllal egyeztethető össze.

A földforgalmi törvény preambuluma törvényszövegből egyértelműen következik, hogy az érintett földművesek zavartalan mezőgazdasági termelést folytathatóságának földbirtok politikai célja egyetlen helyen került megszövegezésre, mégpedig a francia bekezdés utolsó sorában, mégpedig „a birtokelaprózódások hátrányos következményei a mezőgazdaság tulajdoni szerkezetét ne terheljék” követelményhez kapcsolódóan. A preambulumban más helyen „a földműves zavartalan mezőgazdasági termelést folytathasson” földbirtok politikai célként nem szerepel.

Az eljárást bíróságok – különösen a Kúria citált ítéletének indokolási része - a preambulom utolsó francia bekezdésének azon rendelkezését, miszerint „a földműves zavartalan mezőgazdasági termelést folytathasson” valamennyi franci bekezdésben szereplő egyéb földpolitikai célnál is alkalmazhatónak találták, attól függetlenül, hogy a törvény szövege kizárólag egy helyen, az általános alkalmazhatóságra történő utalás nélkül, tartalmazza ezen szöveget.

Közvetetten a bíróságok ítélezésük során Földforgalmi törvény preambuluma szövegét módosították.

A Kúria ítéletének indokolási részében úgy az eljáró közigazgatási hatóságoknak, mint az eljáró bíróságoknak lehetővé tette, hogy mérlegeléssel a Földforgalmi törvény preambulumban külön-külön felsorolt, valamennyi földbirtok politikai

célnál alkalmazhassák *a földműves zavartalan mezőgazdasági termelést folytathasson, földbirtokpolitikai célt.*

A Kúria jogértelmezése alapján a preambulum szövege a következőre változott:

„Az Országgyűlés abból a célból, hogy

- a falvak népességmegtartó képessége megújuljon, a lakosság városba áramlása mérséklődjön, és ezáltal a helyi népesség korösszetétele javuljon, *a földműves zavartalan mezőgazdasági termelést folytathasson,*
- a mezőgazdálkodás és az agrárszolgáltatások feltételeinek kedvezőbbé válása a korábbinál érzékelhetőbben járuljon hozzá a falvak jövedelemtermelő képességének erősödéséhez, *a földműves zavartalan mezőgazdasági termelést folytathasson,*
- a mezőgazdaságban termelt jövedelmeknek a vidékfejlesztési célok szolgálatában történő felhasználása lehetőleg a keletkezésük helyén segíthesse elő a foglalkoztatás bővülését, *a földműves zavartalan mezőgazdasági termelést folytathasson,*
- az agrártársadalom a vidéki családi közösségek termelési közösségként történő megszerveződése és a helyi vállalkozások gyarapodása révén tovább erősödjön, *a földműves zavartalan mezőgazdasági termelést folytathasson,*
- a mezőgazdaságban a közepes méretű agrárüzemek elterjedjenek, valamint a kis gazdaságok stabil működése és további fejlődésük biztosított legyen, *a földműves zavartalan mezőgazdasági termelést folytathasson,*
- a saját és közvetlen termelési és szolgáltatási munkavégzésen alapuló agrárgazdálkodás bővüljön, *a földműves zavartalan mezőgazdasági termelést folytathasson,*
- a földművesek részére az önfoglalkoztatás a korábbinál tágabb keretekben kínáljon valódi alternatívát - többek között - a helyi élelmiszer-kereskedelem lehetőségeinek bővülésével, valamint a saját munkavégzésen alapuló és azt kiegészítő tevékenységek folytatásához, mint például a falusi vendéglátás, a kedvezőbb feltételek megteremtésével, *a földműves zavartalan mezőgazdasági termelést folytathasson,*
- fokozottabban előtérbe kerülhessenek a fenntartható földhasználattal való gazdálkodás feltételei, a termelés természeti feltételeinek (talaj, víz, élőhelyi közösségek) és a kultúrtáj védelmének szempontjai, *a földműves zavartalan mezőgazdasági termelést folytathasson,*
- a mező- és erdőgazdasági föld forgalma és a mező- és erdőgazdasági föld, mint a jelzálogjogon alapuló hitelezés biztosítója, a kialakuló új üzemi szervezetek működését hatékonyan elősegíthesse, *a földműves zavartalan mezőgazdasági termelést folytathasson,*
- élet- és versenyképes mezőgazdasági termelés folytatására alkalmas méretű földbirtokok jöjjenek létre, *a földműves zavartalan mezőgazdasági termelést folytathasson,*

- a birtokelaprózódások hátrányos következményei a mezőgazdaság tulajdoni szerkezetét ne terheljék, a földműves zavartalan mezőgazdasági termelést folytathasson,

a következő törvényt alkotja:”

A Földforgalmi törvény törvényszövege erre nem ad lehetőséget, a Kúria a jogértelmezés helyett jogot alkotott, amely döntése Alaptörvény ellenes. A felsorolt indokokra figyelemmel kéri a felperes a Kúria ítéletének a megsemmisítését.

Debrecen, 2018. június 28.

Tisztelettel:

Kapusi István
alkotmányjogi panaszt tevő
képviselője:

